

פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמיים (ב) – נו.

1. ותו ליכא?
2. והאיכא – (סימן העושה בסם ושליח חבירו נשבר) העושה מלאכה במי הטאת ובפרת הטאת, פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמיים.
3. והאיכא – הנותן סם המות בפני בהמת חבירו, פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמיים.
4. והאיכא – השולח את הבערה ביד הרש שומה וקטן, פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמיים.
5. והאיכא – המבעית את חבירו, פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמיים.
6. והאיכא – נשברה כדו ברה"ר ולא סלקה, נפלה גמלו ולא העמידה – ר"מ מחייב בהזיקן, וחכ"א פטור בדיני אדם וחייב בדיני שמיים.
7. איני מיהא איכא טובא, והני אצטריכא ליה – מהו דתימא בדיני שמים נמי לא ליחייב, קמ"ל!
8. הפורץ גדר בפני בהמת חבירו – מהו דתימא כיון דלמסתריה קאי מה עביד, בדיני שמים נמי לא ליחייב, קמ"ל!
9. הכופף קמתו של חבירו נמי – מהו דתימא לימא, מי הוה ידענא דאתיא רוח שאינה מצויה ובדיני שמים נמי לא ליחייב, קמ"ל!
10. ולרב אשי דאמר נמי טמון איתמר – מהו דתימא אנא כסויי כסיתיה ניהלך, ובדיני שמים נמי לא ליחייב, קמ"ל!
11. והשובר עדי שקר נמי – מהו דתימא לימא דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שזמעין, ובדיני שמים נמי לא ליחייב, קמ"ל!
12. והיודע עדות לחבירו ואינו מעיד לו נמי – מהו דתימא מי יימר דכי הוה (אתינא) מסהדינא ליה הוה מודה? דלמא הוה משתבע לשקרא, ובדיני שמים נמי לא ליחייב, קמ"ל!

שבאה	דאתיא	מהו לומר (הייתי חושב)	מהו דתימא	ותו ליכא?	ואין עוד?
אני	אנא	גם	נמי	והאיכא	והרי יש
כיסיתי	כסויי כסיתיה	לא נחייב	לא ליחייב	המבעית	המבהיל
מי אמר	מי יימר	בא להשמיע לנו	קמ"ל (קא משמע לן)	אין	על כל פנים
שאם היתי מעיד	דכי הוה מסהדינא	שלהריסה עומד	דלמסתריה קאי	איכא	יש
אולי	דלמא	מה עשה	מה עביד	טובא	הרבה
היה נשבע לשקר	הוה משתבע לשקרא	יאמר	לימא	והני	ואלו
		האם הייתי יכול לדעת	מי הוה ידענא	אצטריכא ליה	צריכים להם

1. הגמרא מביאה עוד 5 מקרים שבהם הדין הוא: "פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמיים". הסבר את המקרים וציין את הטעם לדין.

המקרה	נימוק
1	
2	
3	
4	
5	

2. מה העיקרון המופיע בגמרא כדי להסביר מדוע הוזכרו רק 4 המקרים שהביא רבי יהושע שבהם פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמיים? (את הפירוט נשלים בדף מספר 7)

העמקה בדין "חייב בדיני שמיים"

3. מה לדעתך המשמעות של הדין "חייב בדיני שמיים"?

4. האם לדעתך במקרים בהם אדם פטור בדיני אדם וחייב בדיני שמיים, תהיה עליו חובה לשלם את הנזק או שאין לו חובה ממונית כזו? נמק.

5. עיין בנוסח התלמוד הירושלמי לדברי רבי יהושע ובפירוש רש"י למסכת גיטין – מה לדעתם משמעות החיוב בדיני שמיים? האם הדעות שלהם זהות?

תלמוד ירושלמי מסכת בבא קמא פרק ו הלכה א

תני ר' יהושע אומר ארבעה אין חייבין לשלם מן הדין ואין השמים מוחלין להן עד שישלמו.
רש"י דף נג.
 וחייב בדיני שמים - פורענות לשלם לרשעים שנחכוין להפסיד את ישראל.

6. עיין בדברי המאירי – איך הוא מבין את משמעות החיוב בדיני שמיים?

בית הבחירה (מאירי) בבא קמא נו.

ומכאן כתבו גדולי הדורות שכל שנאמר עליו חייב בדיני שמים פסול הוא לעדות עד שישבי והדברים נראין שמאחר שהוא חייב להשיב תורת גזלה חלה עליו עד שישבי.

7. לפי המאירי אדם שחייב בדיני שמיים פסול לעדות. האם לדעתך, לפי הירושלמי ורש"י, אדם שחייב בדיני שמיים יהיה פסול לעדות? הסבר.

"האפצית את חפירי..."
